Emakene, ennekene,
Anile ja annist muida tüüda,
Mulle ja annist halba töödа,
Annist ani hoida.
Kana kaja käizjeda.
Emakene, ennekene,
Tee mul päewas pärtsikene,
Kuus ja kates kakukene!
Ma lään ani otsimaie
Laagrikesta, kana, nõudemaie.
Mine sinna mõisasesta
Kus oli nisti nüda peal,
Tipuseda aiateiba.
Läzi sinna mõisasesta
Kus oli nisti nüda pääl,
Tipuseda aiateiba.
Walati, wazja, mina walati,
Kus mull ase andanesta?
Ase mull anti abju otte,
Senki panti paristeella.
Pääl mull linik liikunesta,
Sallapoolik paisteneste.
Walati, mina walati.
Akis mull pääl sis jüüa anti:
Tõdi oma ani liha.
Walati, mina walati:
Akis mull pääl sis juua anti:
Anti oma laagri werda.
Pitsiti ma liha seesta,
Kääni were käisjeneste,
Wiisi kodu ema kätte.

(Rahwa suust kirjutanud O. Kreutzwald.)

---

b) Mõistatused:

(Enam kirjakesi kui eelmise muude isikute kirjutatud O.)

1.) Karu konnib kuurokille,
raud jaapad jalaas? (ader)

2.) Linpad lähwad üle mere,
tiiwad tilguwad werd?
(weetõmine kalapuudega)

3.) Üks tamm, 12 otsa, igal otsal 4 pesa, igas pesas 7 muna, igal munal ise nimi? (ajastaig)

4.) Üks pikk, ema lai, keerleb, weerleb, paab õtsa, on muna? (Tapu wõõn)

5.) Üks pikka jõusi randa, ema wiidi: wõõdiline, pesjad pulluliultikesed, tüstred liitlõtakuq? (tapu wõõn)

6.) Kirju kobune wainu peal, kõht kunni täis?
(kerik)

7.) Millal oli kiwi kõrgemat jumalat?
(Jüri jeesu hauas oli)

8.) Kats õde lätsiwad hauajuure, üks üttles tõisele:
Jüri pingal meie mõlemade ija ja meie kõikide ija?
(Aadami hauajuures)

9.) Üks jaun, joda akand?
(hauriist)

10.) Siga jongib Soome maa, hajatsed paistawad jüa maale? (Tulekoju)

11.) Kobu kiunub Liiwimaa peal kuulub jüa maale?
(pitkene müristab)

12.) Neli neitsit lähewad üke nurme nurga?
(rattad)

13.) Neli neitsit kypsewad üke jaapa peale sisse? (lehma lüpsmine)

14.) Kaun käpp, puu jaba, mets jõe kukkub, üle peal magab kiwi?

15.) Akis on pikemat muud puud jõe madalamat maa teina?
(tee)

(Rahwa suust kirjanud O. Kreutzwald Kuolajõel.)

Saadud 1891. Suuri kuus. 1. Wana aigne juttustene Saatnud Jaan Jürgenson Tartust, reg. Otepääst.

Wanal ajal olli üks julge mees; tema ei pelga mitte wanun jutudest, ei nõidu ei keeajast; muidu olli ta wäga waene. Üks pääw jõhtu ta mõtsan üxi üksnäe, tema olli tal ees ja jalu mees, ja ödalt saien johtu üttle wanki mann tallä tulema naskas. Sõs wanas möldreya juttes ajama. Pääl päätsel tema unnast waeja pest kadaspäälerele see üttles, kui sina julge mees olet, sõs wõtt üttle kõrraga hiikkas mehes jaada. Mees üttles: mull on julgust küllält, ja mis ta mulle päält anitas, möldre päwel nüüd tinäle, et paale pääwä tii pääwä mineku, pane üks jure tuhi ärban ann, pääl olla kulda küllant, päiwa ei saawat pääle midägi kätte, üt pinda üxe. Mees olli oobis rõõmus tuu üle, lasxe indale müül tünõlda, kost sinna mintas, ja nakkas õkkwa minema. Olli joba pimme, kui ta sinnä sai; otsõ sõs uut kast olex sisse saane ei tahta ääte lõüdä, perast lätes ta uxe ära mis abis wäikeses päänü ja ära ta sanne oll, sinna tükse nigu ratt mulgust sisse ja sisse. Olle nukun küllaldä a müidu päält pimme, müis otse tuli ranuwa kamppani parmanist wällä, ja pandse pirre palama ja nakkas tarõsit müüdä käunä ja kaema. Mis pääle päält nättä ann. Edimält olliwa wäikese taadõ pangembal tulliwat itsi jurääwba, perast sai tema üttle äige suurte tarrä. Pääl olle wäeya palle tuld ja öppö asju, neid olli mehhesel wäga illus kaeda. Jurem mõtsan illus arban ja ei üttegi inemist kelle peale ta jues nõkkus olesi ommet. Ega ta kuulja mis pääl kesst tarrä. Jurre muusta kirotus sisse maan on seda kõikkust ümalet ei tahaa, tema tatõ kirotus mann äige kaema, mis pääle äige ann. Tõst sõs kiretu kaase päält õba, kas; üks hall wahn müis sisen olle, mäis kas ja nutust teda, aga hüis se on et pudking. Kuulja kaije mann ei olle, müis mõtsel talle alõ äige naja länuis. Tõrti kütä wast tulla ta wiil ellu, kull ta jõõ tuu ütt sõki Külland kulda and. Tema ta omaga sii jure arbänt pererniis, wätt sõs wana halli kuulja kirostust wällä ja asse arbäni keelu kalde üles pus ta jõõ kõnti kümä pantse, ja kui jõ kurt kreenä olli, jätte äkki selt üxe inemise käsi kanunast alexa paa wuri päale, go ja olex patse sadanu